

Den nordiske arbejdsgruppe for Miljøovervågning og data (NMD) VIRKSOMHEDSBERETNING 2004

1. Sammenfatning af virksomheden med årets vigtigste resultater

NMD's aktiviteter har i 2004 været rettet mod tre af Miljøhandlingsprogrammets temaer; 'Biologisk mangfoldighed og genetiske ressourcer', 'Hav' og 'Kemikalier'. NMD har i 2004 udgivet 5 rapporter i hhv. ANP og TemaNord serierne, og årets projektvirksomhed har endvidere affødt en række resultater og indspil til i internationale fora, f.eks. GISP (the Global Invasive Species Programme), EU's kemikaliegruppe, UNECE's Convention on Long-range Transboundary Air Pollution og EMEP's Assessment rapport.

Blandt NMD's væsentligste resultater i 2004 kan nævnes:

- Et fælles nordisk/baltisk bidrag til EMEP's¹ 20 års Assessment rapport. Rapporten beskriver udviklingen i udledningerne af SO₂, NO_x, NH₃ og NMVOC 1980-2000. Rapporten indeholder både en regional og en national del, og de nationale bidrag indgår alle i EMEP's 20 års Assessment rapport. Arbejdet viser, at mens de baltiske lande stort set har opnået reduktioner på ca. 50% for alle udledninger, så er billedet mere differentieret for de nordiske lande. Særligt for NO_x og NMVOC vil der være behov for en fortsat indsats for at nå de opstillede målsætninger for 2010.
- Screeningsdata for nye miljø- og sundhedsskadelige stoffer (muskstoffer og perfluorerede stoffer). Arbejdet med muskstoffer viste, at der findes høje koncentrationer af muskstoffer særligt i spildevandsslam, men også i havet (blåmuslinger) og i regnvand blev stofferne konstateret. Det er vanskeligt at vurdere den miljømæssige betydning af de målte koncentrationer, idet der mangler data vedrørende effekterne. Men projektgruppen indstiller, at der iværksættes en monitoring særligt rettet mod spildevandsslam og udløbsvand fra rensningsanlæg. Screeningsarbejdet med de perfluorerede stoffer viste at stofferne findes i betydelige koncentrationer i det nordiske miljø, idet stort set alle prøver var positive. Projektgruppen anbefaler derfor at perfluorerede stoffer inkluderes i de nationale overvågningsprogrammer. Resultaterne fra screeningsundersøgelserne har været brugt i diskussioner indenfor EU's kemikaliegruppe, og været med til at danne grundlag for Sveriges indmelding af PFOS² som kandidat til POP-protokollen tilknyttet UNECE LRTAP.

NMD har i forbindelse med revisionen af arbejdsgruppernes mandater i efteråret 2004 haft en dialog med AU, og derigennem også EK-M, om den særlige præmis gældende for NMD om, at gruppens projekter skal gennemføres som samarbejdsprojekter. Formålet har været at skabe klare retningslinjer for samarbejdet med de øvrige arbejdsgrupper. Gruppens sekretær har endvidere været involveret i sekretærgruppens arbejde med at skabe fælles retningslinjer for arbejdsrutinerne i Miljøsektorens arbejdsgruppers sekretariater. NMD vil i fremtiden følge forslaget om fælles mødekalendarer for alle arbejdsgrupper.

I forbindelse med udarbejdelsen af det nye Miljøhandlingsprogram har NMD haft en grundig diskussion af egne prioriteringer og ønskede fokusområder for de kommende år. Dette er mundet ud i et prioriteringspapir, som NMD bl.a. ønsker at bruge i kommunikationen med omverdenen om gruppens prioriteringer. I dette papir formuleres NMD's forståelse af gruppens centrale arbejdsområde - miljøovervågning, som dækkende over; 1) *forberedende arbejde* - screenings- og kortlægningsundersøgelser, hvis formål er at identificere nye overvågningsområder, 2) *miljøovervågning* - metodeudvikling, kvalitetssikring, koordinering og harmonisering af nationale overvågnings- og kortlægningsmetoder, og 3) *opfølgende arbejde* - udvikle enkle indikatorer, samt principper og metoder for opstilling af scenarier og fremskrivningsmodeller på basis af overvågningsdata.

¹ Co-operative programme for the monitoring and evaluation of the long range transmission of air pollutants.

² Per-Fluor-Oktanyl-Sulfonat. PFOS er en betegnelse for nedbrydningsproduktet af ca. 175 fluor-forbindelser. PFOS er sidste led i nedbrydningscyklussen, og kan derfor findes ophobet i dyr/mennesker.

Endvidere formulerer NMD i papiret tre prioriterede arbejdsområder for de kommende år; 1) Biologisk mangfoldighed, 2) Organiske miljøgifte, og 3) Vandrammedirektivet. Temaerne repræsenterer arbejdsområder med et stort behov for videreudvikling, såvel indenfor Norden som internationalt. Samtidig er det områder, hvor Norden har et godt potentiale for at kunne påvirke udviklingen af metoder og indikatorer, der kan anvendes i mange lande, f.eks. indenfor EU. NMD's mandat sætter den særlige betingelse for NMD's projektvirksomhed, at alle projekter skal gennemføres i samarbejde med andre arbejdsgrupper. NMD har i 2004 samarbejdet med Kemikaliegruppen, Hav- og luftgruppen, Natur-, friluftsliv- og kulturmiljøgruppen samt Miljø- og fiskerigruppen. Den største værdi af samarbejdet mellem arbejdsgrupperne indtil nu vurderes at ligge i, at projektansøgninger, -planer og -resultater vurderes af flere arbejdsgrupper med forskelligt fagligt udgangspunkt. Det er NMD gruppens forhåbning, at man i fremtiden i stigende grad formår at formulere ønsker og prioriteringer for projektvirksomheden på tværs af grupperne og deres faglige kompetencer.

2. Opfyldelse af MHP mål, aktivitet og forventet resultat

NMD's aktiviteter i 2004 faldt hovedsageligt under tre af Miljøhandlingsprogrammets temaer. Det er temaerne 'Biologisk mangfoldighed og genetiske ressourcer', 'Hav' og 'Kemikalier'.

En del af NMD's arbejdsområde handler om at skabe et grundlag for handling f.eks. i form af kortlægning el.lign., derfor er det ikke alle aktiviteter, der har en entydig relation til en enkelt målsætning i Miljøhandlingsprogrammet. Det skal i denne forbindelse nævnes, at NMD også finansierer projekter relateret til Vandrammedirektivet, og at disse også kan være vanskelige at jævnføre entydigt til Miljøhandlingsprogrammets målsætninger.

Konkret mener NMD at have bidraget til at opfylde en række målsætninger, aktiviteter eller forventede resultater under de tre temaer i Miljøhandlingsprogrammet 2001-04. Disse er listet herunder. Se i øvrigt bilag 1 for uddybende information er om NMD's projektvirksomheds sammenhæng med Miljøhandlingsprogrammet.

Biologisk mangfoldighed og genetiske ressourcer

- At spredning af menneskeskabte organismer og organismer, som ikke hører naturligt hjemme i økosystemerne, ikke skader eller begrænser økosystemets funktion.
- Øgede kundskaber om problematikken om spredning af menneskeskabte organismer og organismer som ikke hører naturligt hjemme i økosystemerne.
- at fremme beskyttelsen af naturen og truede biotoper og arter samt bevaringen af en repræsentativ andel af de forskellige nordiske naturtyper

Hav

- Udredning og informationsudveksling om sammenhængen mellem udslip, belastning og effekt samt økosystemeffekter, herunder at vurdere, hvorvidt der kan fastsættes kritiske belastningsgrænser for marine økosystemer inklusiv kystområder.
- At de kritiske belastningsniveauer i forskellige kyst- og havområder fastlægges, i første omgang for næringssalte

Kemikalier

- Skabe et bedre grundlag for at konkretisere og operationalisere generationsmålet, blandt andet gennem effektiv kemikaliekontrol, udslips- og produktregistre, udvikling af indikatorer og målemetoder for kemikaliers farlighed
- Anvendelse af kemikalier må ikke medføre en risiko for negative effekter på sundhed og miljø, og udslip af kemikalier, som udgør en trussel mod sundhed og miljø, skal ophøre inden for en generation (25 år).

3. Gruppens konkrete indspil til EK-M og MR-M møder

NMD har i forbindelse med revisionen af arbejdsgruppernes mandater i efteråret 2004 haft en dialog med AU, og derigennem også EK-M, om den særlige præmis gældende for NMD om, at alle gruppens projekter skal gennemføres som samarbejdsprojekter.

EK-M besluttede på deres møde den 1. november 2004, at gruppens mandat ikke stiller krav om medfinansiering, men at alle gruppens projekter bør foregå i et tæt fagligt samarbejde med de øvrige grupper. NMD er tilfredse med denne tolkning af mandatet, og vil i 2005 arbejde videre med at skabe bedre og fastere rammer for NMD's samarbejde med de øvrige arbejdsgrupper. Som et første skridt på vejen har NMD valgt at udpege faglige kontaktpersoner til alle gruppens projekter. Det betyder, at et af NMD gruppens medlemmer vil have ansvaret for at følge de faglige aspekter af de enkelte projekter, hermed gives også bedre mulighed for at indgå i en konstruktiv dialog med øvrige arbejdsgrupper om projektgruppernes arbejde, fremdrift og resultater.

Endvidere har NMD i mod slutningen af 2004 startet et arbejde med at lave en samlet status for arbejdsgruppernes arbejde i relation til Vandrammedirektivet, og dette arbejde forventes færdiggjort i første halvår af 2005. Det er NMD's

tanke, at denne status skal give overblik over alle miljøsektorens projektaktiviteter knyttet til vandrammedirektivet, og en sådan status vil derfor give et godt overblik over Ministerrådets indsats på dette område.

4. Gruppens konkrete indspil til internationale forhandlinger

- NMD har gennem flere år støttet udarbejdelsen af et fælles nordisk/baltisk bidrag til EMEP's (Co-operative programme for the monitoring and evaluation of the long range transmission of air pollutants) 20-years assessment som udgives i 2004. Projektet blev afsluttet i 2003, men EMEP rapporten er først udgivet i 2004. I forbindelse med dette projekt er ligeledes udviklet computerbaseret værktøjer, som er stillet til rådighed for andre lande.
- Gennem et samarbejde med NFK og MiFi støtter NMD et projekt (NOBANIS) med det formål at udvikle et regionalt netværk rettet mod spredning af information om invasive arter. Ifølge GISP (the Global Invasive Species Programme) bidrager NOBANIS projektet blandt andet ved at skabe en fælles portal til information om invasive arter - "... (Nobanis) Provides a useful new regional portal and gateway on IAS information for the region." (GISPNews, Issue 3, November 2004).
- Screeningsdata for nye miljø- og sundhedsskadelige stoffer er kraftigt efterspurgt i internationale fora eller konventioner som f.eks. LRTAP, AMAP og OSPAR. Sådanne data frembringes via et samarbejdsprojekt mellem NMD og Kemikaliegruppen. Konkrete internationale bidrag som udspringer af dette samarbejde er, at resultater fra undersøgelser af muskstoffer og perfluorerede stoffer har været anvendt i diskussioner indenfor EU's kemikaliegruppe. Resultaterne fra screeningen for perfluorerede stoffer har yderligere været med til at danne grundlag for Sveriges indmelding af PFOS³ som kandidat til POP-protokollen tilknyttet UNECE LRTAP.
- Via støtte til projektet "Workshop kring harmonisering av nordisk habitatklassificering i EU perspektiv" har NMD bidraget til at påvirke og styrke den nordiske profil i BioHab⁴ projektet.
- NMD støtter projekter, som er relevante i forhold til EU's Vandrammedirektiv, konkret har det NMD støttede projekt "Development of the system of Nordic Core types of Rivers and Lake, including a Nordic approach to ecological status assessment " i 2004 bidraget ved at udvikle et forslag til fælles nordiske interkalibreringstyper. Dette forslag er oversendt til EU.

5. Informationsvirksomhed

NMD har i 2004 udgivet følgende 5 rapporter i hhv. ANP og TemaNord serierne:

- **Developments in strategic landscape monitoring for the Nordic countries (ANP 2004:705)**
Denne rapport er udgivet som en 'Andre Nordiske Publikationer' i det der er tale om en midtvejsrapport for projektet. I starten af 2005 udgives en slutrapport (TemaNord), der præsenterer projektets resultater mere fokuseret og kortfattet. Indeværende rapport beskriver de nordiske erfaringer med remotesensing, og giver konkrete eksempler på hvor metoderne anvendes i dag.
- **Musk Compounds in the Nordic environment (TemaNord 2004:503)**
Denne rapport præsenterer resultaterne af arbejde udført i 2003. Arbejdet viste, at der findes høje koncentrationer af muskstoffer særligt i spildevandsslam, men også i havet (blåmuslinger) og i regnvand blev stofferne konstateret. Det er vanskeligt at vurdere den miljømæssige betydning af de målte koncentrationer, idet der mangler data vedrørende effekterne. Men projektgruppen indstiller, at der iværksættes en monitoring særligt rettet mod spildevandsslam og udløbsvand fra rensningsanlæg. Projektgruppens aktiviteter finansieres af Kemikaliegruppen og NMD gruppen i fællesskab, og samarbejdet har forløbet over flere år. Der er bred interesse for projektgruppens arbejde, og der blev ved rapportens publicering ligeledes udsendt en pressemeddelelse.
- **Kartlegging av marine naturtyper - En nordisk pilotstudie (TemaNord 2004:523)**
Projektgruppen har haft som mål at udarbejde en plan for, hvordan kortlægningen af marine naturtyper kan gennemføres med hensyn til, hvilke data der bør indgå og hvordan kortene bør udformes. I rapporten beskrives hvilke konventioner og direktiver de nordiske lande skal forholde sig til ifm. forvaltning af marine habitater. Der er yderligere opnået nordisk enighed om, hvordan marine habitater kan kortlægges, og dette indgår også i rapporten. Deltagerne i projektet repræsenterede de ansvarlige nordiske forvaltninger på området, og håbet er dermed at den skabte viden indrages i det videre nationale arbejde.

³ Per-Fluor-Oktanyl-Sulfonat. PFOS er en betegnelse for nedbrydningsproduktet af ca. 175 fluor-forbindelser. PFOS er sidste led i nedbrydningscyklusen, og kan derfor findes ophobet i dyr/mennesker.

⁴ BioHab - A framework for the coordination of Biodiversity and Habitats.

- **The Nordic-Baltic Regional Assessment of Long-range Transboundary Air Pollution 1980 - 2000 (ANP 2004:762)**

Denne rapport udgør et fælles nordisk/baltisk input til EMEP's⁵ 20 års program for luftkvalitetsovervågning. Rapporten giver et overblik udviklingen i luftkvaliteten i perioden 1980-2000 i den nordiske og baltiske region både for regionen som helhed og for de enkelte lande. Rapporten beskriver udviklingen i udledningerne af SO₂, NO_x, NH₃ og NMVOC 1980-2000. Arbejdet viser, at mens de baltiske lande stort set har opnået reduktioner på ca. 50% for alle udledninger, så er billedet mere differentieret for de nordiske lande. Særligt for NO_x og NMVOC vil der være behov for en fortsat indsats for at nå de opstillede målsætninger for 2010.

- **Miljøovervågning av ferdsselslitasje - Grønland, Island og Svalbard" (TemaNord 2003:530)**

Denne rapport er resultatet af et arbejde der har pågået siden 2000. I projektet/rapporten er det lagt vægt på at præsentere miljøovervågning som et praktisk redskab for forvaltningen, hvor miljøtilstand og ændringer over tid kan dokumenteres. I projektperioden er det gennemført overvågning på ti lokaliteter på Grønland, Island og Svalbard. I rapporten gives en række eksempler på forskellige miljøovervågningsmetoder og hvordan omfang og effekter af ferdsselslitasje og naturlig erosion kan overvåges. Rapporten blev udgivet i starten af 2004 og distribueredes af projektgruppen til ca. 200 personer og institutioner med ansvar for miljøovervågningen i de berørte områder. Allerede i slutningen af 2004 måtte rapportens genoptrykkes på grund af stor efterspørgsel.

6. Samarbejde med andre grupper og sektorer

NMD's mandat sætter den særlige betingelse for alle projekter NMD ønsker at starte, at det skal ske i samarbejde med mindst en anden arbejdsgruppe. Det fremgår af denne beretning, at NMD i 2004 har haft et bredt samarbejde med flere arbejdsgrupper; Kemikaliegruppen, Hav- og luftgruppen, Natur-, friluftsliv- og kulturmiljøgruppen samt Miljø- og fiskerigruppen.

Den største værdi af samarbejdet mellem arbejdsgrupperne indtil nu vurderes at ligge i, at projektansøgninger, -planer og -resultater vurderes af flere arbejdsgrupper med forskelligt fagligt udgangspunkt. Det er NMD gruppens forhåbning, at man i fremtiden i stigende grad formår at formulere ønsker og prioriteringer for projektvirksomheden på tværs af grupperne og deres faglige kompetencer.

NMD har i 2004 arbejdet for, at der skabes så klare retningslinjer som muligt for samarbejdet. Dette blandt andet gennem NMD gruppens sekretærs bidrag til en fælles 'køgebog' der beskriver arbejdsgangene for Miljøsektorens arbejdsgrupper. NMD gruppen opfatter det endvidere som positivt, at sekretærgruppen/NMR-S lægger optil en strømlining af arbejdsgruppernes mødekalendere, da der på denne måde gives bedre muligheder for gruppernes samarbejde. NMD vil følge denne mødekalender i fremtiden. NMD gruppen ønsker endvidere at påpege, at der er behov for fælles frister for at indsende 'letter of intent/interest' forud for gruppernes møde i april. NMD ønsker, at der skabes mulighed for fælles møder mellem flere arbejdsgrupper, og foreslår, gruppernes møde i april måned alle afholdes i København, da dette vil lette planlægningen af eventuelle fællesmøder.

7. Projektkatalog

Der henvises til NMD's projektkataloget på Nordisk Ministerråds hjemmeside (www.norden.org), hvor projekterne beskrives med følgende information:

- Projektets navn
- Kontaktpersoner
- Løbetid
- Deltagende lande
- Arbejdsgruppe
- Projektgruppe
- Kobling til Nordisk miljøhandlingsprogram, formål og forventet resultat
- Kobling til strategien for bæredygtig udvikling
- Kort beskrivelse
- Formidlingsforslag
- Samarbejdsrelationer, andre arbejdsgrupper og sektorer

⁵ EMEP - 'Co-operative programme for the monitoring and evaluation of the long range transmission of air pollutants' under Convention on Long-range Transboundary Air Pollution.

8. Gruppens sammensætning

NMD gruppen arbejder ikke med under- eller ekspertgrupper, gruppen havde i 2004 følgende sammensætning:

Jon Barikmo, Norge
Yngve Brodin, Sverige
Maria Dam, Færøerne
Jesper Fredshavn, Danmark (Formand)
Jesper K. Hansen, Danmark (Sekretær)
Gunnar Steinn Jónsson, Island
Øystein Nesje, Norge
Manuela Notter, Sverige
Tapani Säynätkari, Finland
Mikael Wennström, Åland

9. Økonomisk redegørelse

Minimale afvigelser fra nedenstående kan forekomme pga. valutaudsving i forbindelse med betalingen af årets sidste fakturaer m.m.

Udgifter 2004

Alle beløb i 1000 DKK					
Projekt	Arbejds- program 2004	Bevilling 2004	Forbrug 2004	Overført 2005	Noter
Development of the Nordic/Baltic Network on Invasive Species (NOBANIS) (NMD 29/03)	150	150	150	0	
Indikatorarter og overvågningsmetoder	~250	0	0	0	1
Naturtyper, kortlægnings- og overvågningsmetoder	~600	0	0	0	1
A comparative assessment of POP's and their metabolites... (CAPNE) (NMD 31/03)	308	308	182	126	
Nordisk samarbeid om screening av helse- og miljøfarlige oragniske kjemikalier (NMD 35/03)	380	380	381	0	
Estuarine QUALity classes for Water Framework Directive indicators (EQUAL) (NMD 33/03)	370	370	267	103	
Defining reference conditions for coastal areas in the Baltic Sea for the Water Framework Directive (DEFINE) (NMD 38/03)	200	200	200	0	
Development of the system of Nordic Core types of Rivers and Lakes, ... (NMD 47/03)	350	350	164	186	
Sjöfugl i det arktiske Norden: Database for sjöfuglkolonier	100	100	100	0	
PRTR	0	16	16	0	2
NMD Sekretariatet	540	540	465	0	
Ikke afsluttede projekter fra 2003					
Lake Core Types (NMD 36b/02)	71	71	2	10	3
Nordlam+ (NMD 43/02)	100	100	36	64	
Screening (NMD 28/02)	325	350	351	0	4
Less Sensitive Areas (NMD 21a/01)	80	80	82	5	5
Naturkvalitet (NMD 22/01)	70	70	70	0	
EMEP (NMD 42/02)	15	15	15	0	
Miljøovervåking av Ferdselsslitasje (NMD33a/02)	65	65	96	0	6
Habitatworkshop (NMD 14/03)	100	100	70	30	
Marine Habitater	0	0	6	0	
Miljøgiftovervåkning	0	0	2	0	
TOTAL	4074	3249	2655	524	

Indtægter 2004

Alle beløb i 1000 DKK		Noter
Overført fra 2003	955	7
Ordinær bevilling	2748	
TOTAL	3703	

Balance 2004

Alle beløb i 1000 DKK	DKK
Indtægter total	3703
Udgifter total	-2655

Overført til 2005	1048
Heraf bunde midler	524
Frie midler overført til 2005	524

Noter:

1. NMD forventede ved årets begyndelse at kunne iværksætte disse to projekter i samarbejde med NFK gruppen., men dette er endnu ikke sket. NMD vi i løbet af 2005 have en dialog med NFK om hvorvidt projekterne kan gennemføres som samarbejdsprojekter i 2006.
2. NMD har ifølge tidligere aftale med NMR-S og Kemikaliegruppen forpligtiget sig til at betale 16.000 DKK til netværksaktiviteter i 2004. Dette var ikke NMD sekretariatet bekendt ved årets begyndelse og indgik derfor ikke i NMD's arbejdsprogram for 2004.
3. Eneste tilbageværende udgift for projektets bevilling i 2004 er ca. 10.000 DKK til en elektronisk publikation.
4. Forskellen mellem beløbene angivet i 'Arbejdsprogram' og i 'Bevilling' skyldes, at der i løbet af året 2004 ydet en tillægsbevilling til projektet, som dækker Færøernes deltagelse i projektet.
5. NMD skal i 2005 finansiere en elektronisk publiceringen af rapporten.
6. Overskridelsen af budgettet skyldes, at rapporten er genoptrykt på grund af stor efterspørgsel.
7. I NMD's Virksomhedsberetning for 2003 angives at der overføres 944.000 DKK. Dette er revideret efter, at betalt moms er tilbageført, og der er korrigeret for kursudsving på udenlandsk valuta. Da der samtidig overføres projekter fra 2003 for en samlet sum af 826.000 DKK overføres der 118.000 DKK i ubundne midler fra 2003 til 2004. Hovedparten af disse skyldes et mindre forbrug i NMD sekretariatet end budgetteret.

NMD Sekretariatets omkostninger

Alle beløb i 1000 DKK	Budgetteret	Forbrugt
Løn, pension administrative udgifter, ferie mm.	440	447
Rejseomkostninger	75	12
Mødeafholdelse mm.	25	6
Total	540	465

NMD's samlede rejseomkostninger

Alle beløb i 1000 DKK	Rejseomkostninger	Noter
Development of the Nordic/Baltic Network on Invasive Species (NOBANIS) (NMD 29/03)	22	1
A comparative assessment of POP's and their metabolites... (CAPNE) (NMD 31/03)	4	1
Nordisk samarbeid om screening av helse- og miljøfarlige oragniske kjemikalier (NMD 35/03)	15	1
Estuarine QUALity classes for Water Framework Directive indicators (EQUAL) (NMD 33/03)	60	
Defining reference conditions for coastal areas in the Baltic Sea for the Water Framework Directive (DEFINE) (NMD 38/03)	36	1
Development of the system of Nordic Core types of Rivers and Lakes, ... (NMD 47/03)	36	
Sjöfugl i det arktiske Norden: Database for sjöfuglkolonier	0	
NMD Sekretariatet	12	
Lake Core Types (NMD 36b/02)	2	
Nordlam+ (NMD 43/02)	0	
Screening (NMD 28/02)	27	1
Less Sensitive Areas (NMD 21a/01)	0	
Naturkvalitet (NMD 22/01)	0	
EMEP (NMD 42/02)	15	
Miljøovervåking av Ferdselsslitasje (NMD33a/02)	0	
Habitatworkshop (NMD 14/03)	26	1

Total	255
--------------	------------

1) Baseret på projektgruppens oprindelige budget.

NMD's samlede udgifter til rejser udgjorde i 2004 255.000 DKK inkl. NMD sekretariatets egne rejseomkostninger. Dette svarer til ca. 9,6% af NMD's samlede forbrug i 2004.

NMD's udgifter fordelt på de tre søjler

Alle beløb i 1000 DKK							
	Norden		Nærområderne		EU/Internationalt		Forbrug 2004
	%	DKK	%	DKK	%	DKK	
Development of the Nordic/Baltic Network on Invasive Species (NOBANIS) (NMD 29/03)	35	53	35	52	30	45	150
A comparative assessment of POP's and their metabolites... (CAPNE) (NMD 31/03)	80	146			20	36	182
Nordisk samarbeid om screening av helse- og miljøfarlige oragniske kjemikalier (NMD 35/03)	80	305			20	76	381
Estuarine QUALity classes for Water Framework Directive indicators (EQUAL) (NMD 33/03)	35	93	35	93	30	80	267
Defining reference conditions for coastal areas in the Baltic Sea for the Water Framework Directive (DEFINE) (NMD 38/03)	35	70	35	70	30	60	200
Development of the system of Nordic Core types of Rivers and Lakes, ... (NMD 47/03)	75	123			25	41	164
Sjöfugl i det arktiske Norden: Database for sjöfuglkolonier	80	80			20	20	100
PRTR	50	8			50	8	16
NMD Sekretariatet	100	465					465
Lake Core Types (NMD 36b/02)	75	2			25	1	2
Nordlam+ (NMD 43/02)	75	27			25	9	36
Screening (NMD 28/02)	80	281			20	70	351
Less Sensitive Areas (NMD 21a/01)	100	82					82
Naturkvalitet (NMD 22/01)	100	70					70
EMEP (NMD 42/02)	20	3	40	6	40	6	15
Miljøovervåking av Ferdselsslitasje (NMD33a/02)	100	96					96
Habitatworkshop (NMD 14/03)	50	35			50	35	70
Marine habitater	80	5			20	1	6
Miljøgiftovervågning	90	2			10	0	2
TOTAL		1946		221		488	2655

I skemaet ovenfor ses NMD's forbrug i 2004 fordelt på de tre søjler. Procentuelt fordeler NMD's forbrug i 2004 sig således:

Norden:	73,3%
Nærområderne:	8,3%
EU/Internationalt:	18,4%